Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	6 januari 2026
Portefeuille(s)	Grond en Ontwikkeling
Portefeuillehouder(s):	Steven van Weyenberg
Behandeld door	Grond en Ontwikkeling, (liz.veerman@amsterdam.nl)
Onderwerp	Actieplan Gezonde Bodem 2026

Geachte leden van de gemeenteraad,

Graag brengen wij u met deze brief op de hoogte van het Actieplan Gezonde Bodem 2026, waarmee het college recent heeft ingestemd. In dit actieplan staan de belangrijkste mijlpalen voor 2026 binnen het programma Gezonde Bodem. Het is een directe uitwerking van de Koersnota Gezonde Bodem, die op 14 november 2023 is vastgesteld door het college en op 10 januari 2024 is besproken in de commissie RO vergadering (VN2023-026390).

Waarom dit actieplan?

Wij willen de kwaliteit van de bodem in Amsterdam breder en systematischer beoordelen. Tot nu toe keken we vooral naar de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. Met het actieplan onderzoeken we ook de fysische (zoals verdichting, waterdoorlatendheid) en biologische (bodemleven zoals wormen en schimmels) eigenschappen. Inzicht in de bredere kwaliteit van de bodem kan helpen bij het maken van afwegingen bij stedelijke ontwikkeling en beheer. Zo weten we bijvoorbeeld beter welke bodem geschikt is voor parken, moestuinen, evenementen of bouw. Deze verbreding sluit aan bij de Europese Richtlijn Bodemmonitoring en nationale strategieën (Ontwerp-Nota Ruimte van het ministerie van VRO en het concept NOVI- programma Bodem, Ondergrond en Grondwater (BOG) van het ministerie van I&W) en ondersteunt de gemeentelijke ambities op het gebied van biodiversiteit, natuurinclusiviteit, klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving.
Amsterdam pakt op het gebied van gezonde bodem in stedelijke omgeving een voortrekkersrol door samen te werken met andere overheden en kennisinstellingen en door actief nieuwe kennis te ontwikkelen.

Actieplan Gezonde bodem 2026

De acties behorende bij de ambitie en doelen zijn uitgewerkt in zeven programmasporen. Het Actieplan 2026 is het eerste actieplan sinds de vaststelling van de Koersnota in 2023 en zal jaarlijks worden geactualiseerd. Hierin worden per spoor de belangrijkste behaalde en geplande acties benoemd. In 2026 ligt de focus op spoor I tot en met V:

-

- Spoor I Ontwikkeling bodemgezondheidsindex – In opdracht van Amsterdam ontwikkelde Wageningen Environmental Research (WENR) in 2025 een meetinstrument (genaamd de Bodemgezondheidsindex) speciaal voor stedelijke bodems. Daarmee kan de chemische, fysische en biologische bodemkwaliteit gezamenlijk worden beoordeeld en kan deze data doelgericht worden gebruikt ten behoeve van klimaatadaptatie, vergroenen en behoud van biodiversiteit. In 2026 zal dit instrument worden doorontwikkeld op basis van praktijkervaringen uit spoor II.

- Spoor II Kennisontwikkeling en pilots – In 2025 is het meetinstrument voor het eerst getest om de bodemgezondheid binnen een project in tuindorp Oostzaan te verbeteren. In 2026 worden naar verwachting zes pilots opgezet in samenwerking met verschillende directies. De inzichten uit deze pilots helpen bij:
    - Het ontwerpen van de openbare ruimte of gebiedsontwikkelingen
    - Het verbeteren van de bodem bij wateroverlast of slecht functionerend groen
    - Het doelgericht inzetten van hergebruikgrond in de stad

  De geplande pilots maken meestal deel uit van een lopend groter project en leveren extra inzichten op over de bodemkwaliteit. Deze informatie kan worden gebruikt bij het ontwerp of het beheer. Als er binnen zo'n groter project participatie plaatsvindt, bijvoorbeeld rond het ontwerp, dan wordt dit georganiseerd vanuit dat project en niet vanuit het Actieplan Gezonde Bodem. In 2026 is er nog geen participatie voorzien binnen het programma zelf, omdat er nog geen nieuw beleid wordt vastgesteld.

- Spoor III Partnerschap en netwerken - Bodemgezondheid is een nieuw en complex thema dat diverse beleidsterreinen binnen en buiten de gemeente beïnvloedt. In 2025 is contact gelegd met de verschillende directies binnen de gemeente, maar ook met andere gemeenten, het ministerie van I&W en kennisinstellingen zoals WENR en Deltares. In juni 2025 is het project *Gezonde bodem voor leefbare steden (*UrbiSoil) gestart in opdracht van het Topconsortium voor Kennis en Innovatie (TKI) Deltatechnologie. In dit project wordt de BGI-Amsterdam uitgebreid en geschikt gemaakt voor andere stedelijke gebieden in Nederland. In 2026 wordt deze samenwerking verder versterkt door het opzetten van gezamenlijke projecten en het delen van kennis.

- Spoor IV Gegevensbeheer – In 2025 is in samenwerking met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) een digitale omgeving opgezet voor het beheer van bodemgezondheidsdata. De verzamelde data in 2026 zal in deze omgeving worden opgeslagen en kan worden geraadpleegd voor verschillende doeleinden, zoals het verbeteren van de bodemgezondheid op een specifieke locatie, het verbeteren van de bodemgezondheidsindex en het uiteindelijk verkrijgen van inzicht in de stads brede bodemgezondheid.

- Spoor V Bodembewustwording – In 2026 wordt een verkenning gestart of bewustzijn en kennis over het belang van een gezonde bodem kan bijdragen aan een betere

bodemgezondheid in de stad. Zowel binnen gemeentelijke directies, als bij externe stakeholders zoals bedrijven en bewoners.

Er zal periodiek gerapporteerd worden over de voortgang van het actieplan.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Steven van Weyenberg
Wethouder Woningbouw en Stedelijke Ontwikkeling

Bijlagen
1. Actieplan Gezonde boden 2026 (in presentatievorm)